

CAPELLETES DEVOCIONALS ALS CARRERS DE LES COVES DE VINROMÀ

SANT ANTONI ABAT

Angelita Escoí Nos

Casa del carrer Sant Roc, nº 27. Assenyalat amb una creu el lloc on estava situada la capelleta de Sant Antoni Abat.

Deixeu-me que explore el racó de la memòria per a contar-vos uns alegres records viscuts a la meua infantesa.

Transcorria l'any 1954 quan els meus pares -que en pau descansen- i jo ens vam traslladar a viure des de la casa on vaig nàixer, al Raval de València, a una altra del carrer Sant Roc. Puix bé, al dit carrer em vaig trobar que, tots els estius, abans de les festes patronals, tenia lloc un costum a hores d'ara desaparegut. La qual cosa constava en que, després de sopar, un grup de xiquetes i xiquets, de la contornada del porxo de Sant Roc, fent repicar una sonora campaneta, anàvem nou nits seguides, per alguns carrers del poble, cridant tots junts aquesta cantilena: "Al rosari de Sant Roc", tilin tilin! repicava el piquerol, a fi d'assabentar el veïnat que prompte començaria la novena a la capelleta, que el sant protector té baix de la porxada, compartida amb Sant Vicent Ferrer.

He de dir que l'assistència als actes era prou nombrosa. Aquesta devoció va ser promoguda per la gent del poble de manera espontània.

Dirigia els precis la tia Cinta la Resadora, amb veu ben timbrada i clara vocalització.

Tots els menuts ens sentàvem a primera fila amb les cadiretes que cadascú s'havia dut de sa casa.

Es resava una part del rosari, les letanies i unes oracions del llarg repertori memoritzat per la tia Cinta, que era cega, finalitzant amb el cant dels gojos de Sant Roc.

No cal dir que, els xiquets i xiquetes, ho vivíem com una festa i amb gran joia, que ens ocupava un temps, el d'eixir a la fresca. Era una època en que les joguines eren escasses i no podíem gaudir de

la TV perquè no en teníem, tardaria encara quatre anys en aplegar el primer aparell al bar de Catarrillo.

Aquests records i el fet que a la façana de ma casa també hi havia una fornícula, que cobrava una imatge pintada sobre taulellets de Sant Antoni Abat, ha contribuït a la meua afeció a les capelletes de carrer i per allí on paso me les miro bé, sempre que puc gaudir-ne.

He pensat materialitzar aquesta predilecció, fent un estudi de les capelletes dels carrers del nostre poble.

OBJECTIU

La finalitat d'aquest treball és fer una catalogació dels plafons ceràmics de les Coves.

Tots estarem d'acord en que vivim de manera tan accelerada que passem pel costat d'objectes o obres interessants i no ens adonem de la seua bonica presència. Aquest fet l'he pogut constatar quan comento que n'hi ha quinze capelletes al poble i la gent es sorprén. A més a més, les que ja han desaparegut i no les vorem més. Evolucionem ràpidament i es perden moltes restes antropològiques i etnogràfiques i no és bo que així siga, perquè, a la fi, mancaríem de signes d'identitat.

La ceràmica és una mostra del nostre patrimoni cultural que cal conservar i que ens parla d'una activitat socioeconòmica important a la Comunitat Valenciana: la taulelleria; d'unes tècniques, modes, artistes, artesans, etc. en general. I els plafons ceràmics, que acullen la imageria popular en particular, ens mostren, a més a més, la religiositat i els sentiments dels nostres predecessors.

Les perquisicions que vaig fer, em van dur a la conclusió de que aquest tipus de treball estava per incoar al nostre poble. Aleshores vaig pensar en desenvolupar aquesta tasca i així contribuir, encara que humilment, junt amb totes les persones que treballen recuperant el nostre patrimoni cultural, que no es perguen i deixar que les puguen gaudir les futures generacions.

També cal considerar que, en general, els pobles menuts manquen de grans manifestacions artístiques. Aleshores haurem d'estar orgullosos de cada xicoteta representació que ens mostra el passat i forma part del patrimoni cultural que cal protegir. Així tindrem en compte que fa falta catalogar-ho i esbrinar l'estat de conservació. En fi, hem d'estimar-ho de debò.

METODOLOGIA

En primer lloc, la meua tasca de recerca m'ha permés inventariar quinze plafons i he confeccionat un llistat-itinerari de totes les fornícules. Tot seguit he elaborat una fitxa amb vint-i-dos apartats, que ens permetrà conèixer cadascuna de les representacions ceràmiques.

El meu fill Carles Barberà gustosament s'ha ofert a fer les fotografies. Així que equipats amb una càmera, escaleta de mà, prismàtics, bloc de notes, cinta mètrica... per a aconseguir el meu objectiu hem anat a la recerca de les esmentades fornícules.

També afegiré la biografia de cada sant representat. Així com un plànol del poble que ens mostrarà el lloc d'emplaçament dels nínxols i retaules estudiats

FITXA DE SANT ANTONI ABAT

1.- LLOC: Les Coves de Vinromà.

2.- PATRONÍMIC: Sant Antoni Abat.

3.- CLASSE: Retaule ceràmic.

4.- LOCALITZACIÓ: Aquesta capella estava situada al carrer